

Складність структури економіки регіону, її трансформація та роль держави у розвитку економіки призводять до потреби застосування принципу диференціації об'єктів управління при формуванні та реалізації регіональної політики сталого розвитку туризму. Зміст цього принципу полягає в тому, що при використанні єдиної системи регулювання економіки в різних напрямках існує значна різниця у відношенні до окремих господарських суб'єктів.

Щодо регіональної політики стало розвиток туризму в регіоні, необхідно розробити індивідуальний підхід до різних суб'єктів з урахуванням їх стосунку до різних груп, які класифікуються в межах різних господарських структур:

- соціально-економічна класифікація, яка забезпечує розподіл підприємств за формами власності.
- організаційно-економічна класифікація, яка розподіл витрат підприємств відповідно до їх організаційно-економічної форми управління.

Спеціалізованими об'єктами управління в політиці сталого розвитку галузі є кластери, які можуть об'єднувати підприємства з різними секторами, такими як транспорт, зв'язок, харчування, легка промисловість тощо, які мають взаємозв'язок з цими кластерами.

Ключовим принципом при формуванні концепції сталого розвитку туризму в регіоні є забезпечення всіх учасників туристичної галузі в регіоні відповідною законодавчою базою.

Основними перешкодами для розвитку туризму в регіоні є економічна, політична і соціальна нестабільність. Однак розробка концепції сталого розвитку туризму в регіоні може значно збільшити прилив туристів у регіон, сприяючи тим самим розвитку самої галузі та соціально-економічного зростання регіону в цілому.

Впровадження політики сталого розвитку туризму значно впливає на загальний стан економіки регіону та відновлення виробництва, що істотно впливає на формування іміджу регіону як туристичного напрямку.

Наступним елементом концепції сталого розвитку туризму в регіоні є стратегія розвитку цієї галузі. Стратегія повинна обґрунтовуватися на галузевих пріоритетах розвитку, враховуючи специфіку економічного стану регіону та його природно-рекреаційний потенціал.

Запропонована стратегія має на меті зміну структури господарського комплексу регіону та виділення галузевих пріоритетів для фінансування на різних етапах довготривалої перспективи. Довгострокова перспектива обрана не випадково, оскільки сталий розвиток туризму розглядається як системні заходи, спрямовані на інтеграцію регіонів у глобальну економічну систему як рівноправних партнерів. При формуванні концепції сталого розвитку туризму в регіонах також було враховано той факт, що економіка багатьох регіонів України має різноманітний характер.

Концепція сталого розвитку туризму в регіоні включає в себе механізми забезпечення розвитку цієї галузі. Політика розвитку туризму стає невіддільною частиною господарського механізму регіону, включаючи основні складові та ланки механізму забезпечення розвитку сфери туризму.

Такий механізм представляє собою організаційно-економічну структуру для здійснення заходів, спрямованих на сприяння розвитку туризму в регіоні. Ця структура включає комплекс організаційних, ресурсних, правових, методичних та інших компонентів, які спеціально розроблені та закріплені в законодавстві, а також послідовність їх виконання [3, с. 172].

Таким чином, можна зробити висновок, що здійснення регіональної політики соціально-економічного розвитку потребує розробки довгострокової концепції сталого розвитку сфери туризму, яка є складовою господарського комплексу регіону. Ця концепція повинна мати унікальні особливості конкретного регіону, його потенціал та можливості.

Література:

1. Герасименко В.Г. Концепція сталого розвитку туризму: етапи становлення і сучасний зміст // Туристична освіта в Україні: проблеми і перспективи. 2007. Вип.1. С.17-23.
2. Направления обеспечения устойчивого развития предприятий туристической отрасли // Экономика и управление. 2007. №4-5. С.38-42. 3. Дядечко Л.П. Экономика предприятий туристического бизнеса. Донецк, 2003. 172 с.

ГОРЮНОВА К.А.,
старший викладач кафедри маркетингу та туризму
Маріупольського державного університету, м. Київ
ГУТОВСЬКА А.С., студентка ОС «Бакалавр»
спеціальності 242 «Туризм і рекреація»
Маріупольського державного університету, м. Київ

РОЛЬ ІМЕРСИВНОЇ ЕКСКУРСІЙ У КУЛЬТУРНІЙ РОЗБУДОВІ КРАЇНИ

З розвитком сучасних технологій все більше свого життя люди проводять у віртуальному світі Інтернет. Спілкуються та ведуть бізнес у соціальних мережах, контактиують переважно через месенджери. Через це справжнім дефіцитом стають реальні емоції, реальні відчуття та живе спілкування. Можливо це і є причиною, що останнім часом по всьому світу набирає обертів популяреність імерсивних екскурсій.

Імерсивність – це ефект присутності та занурення. Різні приклади ефекту занурення ми спостерігаємо в кінематографі, театралізованих виставах, постійній взаємодії з віртуальним співтовариством в соціальних мережах.

Саме імерсивна екскурсія – це квест, або вистава де туристи стають безпосереднім учасником подій. Їх одягають у сценічний одяг, одягають навушники, через які режисер розповідає суть сценарію, і виводять на вулицю. Все стилізовано під сюжет, вони відчувають певні запахи та відчуття – все продумано до дрібниць. Розглядаючи успішні приклади імерсивних екскурсій, доцільно згадати екскурсію вікторіанським Лондоном «Джек Різник: імерсивний тур з гідом».

Учасники цього захоплюючого туру досліджують життєвий шлях Джека Різника у Лондоні. Ексурсанти виrushaють на пішохідну екскурсію містом під керівництвом гіда, озброєного портативним прожектором, що забезпечує зображення найвищої якості. Прогулюючись вулицями сучасного Лондона, вони бачать зображення, які допоможуть візуалізувати минуле і дізнатися про життєвий шлях серійного вбивці, а також про його нещасних жертв. Під час пішохідної екскурсії гід розповідає про серійного вбивцю, а також найцікавіші теорії, пов’язані з таємницею яка залишається нерозгаданою більше століття.

Одним з найяскравіших прикладів імерсивної екскурсії можна вважати – «Побачення з Тблісі». В якості гіда – Георгій, корінний житель Тблісі, не просто веде ексурсантів по найромантичніших місцях міста, а й сам раптово зустрічає любов зі свого дитинства, Аніко. Їх історія кохання оживає разом з історіями популярних жителів Тблісі - Манташева, Піросмані, Калантарових і багатьох інших. Імерсивне дійство з повним зануренням - актори розігрують сцени у двориках і парадних, а в навушниках звучить справжній аудіоспектакль. Голоси, музика, і звуки старого Тифліса допоможуть зануритися в кожну історію. Учасники опиняються в епіцентрі пограбування, за хвилину проживають день грузинського дворика від приходу маоніци до вечірнього доміно і насолоджуються танцем Піросмані і Маргарити за ніч до розлуки. А замість декорацій туристів чекають старовинні парадні, розкішні віллі і колоритні вулички Сололакі - найкрасивішого району Тблісі. Вдалим прикладом імерсивної екскурсії є інтерактивна пішохідна аудіо-експурсія в форматі театральної вистави Farolero. Назва йде від іспанського слова – ліхтарник – це персонаж з легенди і центральна фігура екскурсії. Farolero – це міжнародний імерсивний туристичний проект, автором якого є відома підприємниця, мандрівниця і письменниця Дар’я Бікбаєва. Ці екскурсії проводяться в Барселоні, Лондоні, Тблісі та інших містах світу. Перша імерсивна екскурсія Farolero відбулася в Барселоні у 2018 році. Вона представляла собою театралізовану подорож по готичному кварталу Барселони в супроводі акторів. Ексурсанти занурилися в атмосферу Старого міста, повного легенд і таємничих загадок. Вони стали учасниками дії, де на кожному кроці їх чекали несподівані знахідки, зустрічі з містикою, і звичайно ж, архітектурні скарби Барселони.

В Україні екскурсія Farolero спочатку з'явилася в Києві, а потім в Одесі. Кожен променад створюється індивідуально, враховуючи особливості міста, його історію та стародавні легенди. Унікальний променад-спектакль, в якому місто перетворюється в театральні декорації і звучить старими легендами і захоплюючими дух історіями. В обумовлений час туристи зустрічаються на Майдані Незалежності зі старим ліхтарником Farolero. Він — персонаж із легенди й центральна фігура екскурсії. Ліхтарник стає їх особистим провідником.

Перед початком екскурсії кожен одягається в мантію й одягає навушники, у яких зазвичай музика й чарівні історії міста. Потім вони виrushaють в подорож Києвом. На маршруті всіх чекають сюрпризи та частвування, а наприкінці вони отримають невеликий сувенір і зможуть сфотографуватися з Farolero на пам’ять. Всю прогулянку ексурсантів супроводжують помічники Farolero і, звичайно ж, сам старий ліхтарник, що розповідає історії.

Підводячи підсумок, можна зазначити, що імерсивна екскурсія – вдалий варіант дозвілля як для дітей, так і для дорослих. Замовивши цікавий тур можна не тільки весело провести час, відволікнись від клопотів сьогодення і змінити обстановку, що вкрай необхідно сучасним мешканцям великих міст. Адже екскурсійна діяльність виконує не лише розважальну функцію також є однією з основних у формуванні національної свідомості громадян та посідає важливе місце в культурній розбудові країни.

Література:

1. Джек Різник: захоплюючий тур з гідом. URL: https://www.booking.com/attractions/gb/prilikocfymt-jack-the-ripper-immersive-guided-tour.ru.html?date=2023-09-25&start_time=19%3A30&ticket_type=OFHrZ6wy4IRI
2. Farolero в Тблісі - Нічний чарівний Сіті-тур. URL: <https://farolero.travel/tbilisi>
3. Farolero в Київі - Нічний чарівний Сіті-тур. URL: <https://farolero.com.ua/>

ДІХТЯРЕНКО О.В., студент ОС «Бакалавр»
спеціальності 241 «Готельно-ресторанна справа»
Уманського національного університету садівництва

РОЗРОБКА ІННОВАЦІЙНИХ ЕТНОТУРИСТИЧНИХ МАРШРУТІВ

Сучасний туризм стає глобальним чинником розвитку цивілізації, однією зі складових економіки, соціальної сфери, духовної культури. Процеси, що відбуваються в туристичній індустрії світу, позначилися і на розвиткові туризму в Україні. В Законі України "Про туризм" держава визначає туризм як одну з пріоритетних сфер розвитку національної культури й економіки. Таке визначення стало досить актуальним після того, як набув